

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 69/22
Luksemburgā, 2022. gada 28. aprīlī

Spriedums lietā C-237/20
Federatie Nederlandse Vakbeweging (pre-pack darījums)

Uzņēmuma bankrots un darbinieku tiesības: nododot aktīvus *pre-pack* darījuma gaitā, īpašumtiesību saņēmējs ir tiesīgs nesaglabāt darbinieku tiesības, ja šāds darījums ir reglamentēts tiesību vai reglamentējošajos aktos

Heiploeg grupā (turpmāk tekstā – “bijusī *Heiploeg* grupa”) ietilpa vairākas sabiedrības, kuras nodarbojās ar zivju, kā arī jūras velšu vairumtirdzniecību. 2011. un 2012. gadā bijusī *Heiploeg* grupa cieta būtiskus finansiālus zaudējumus un 2013. gadā četrām no šīs grupas sabiedrībām tika uzlikts naudas sods 27 miljonu EUR apmērā par dalību aizliegtas vienošanās darbībā. Tā kā neviena banka nepiekrita finansēt šo naudas sodu, tika sākta *pre-pack* darījuma procedūra.

Nīderlandes tiesībās *pre-pack* darījums ir judikatūrā iedibināta prakse, kuras mērķis ir bankrota procedūras laikā atļaut realizēt funkcionējošo uzņēmumu (*going concern*), lai apmierinātu pēc iespējas vairāk kreditoru prasījumu un saglabātu pēc iespējas vairāk darba vietu. Šī darījuma gaitā organizēto uzņēmuma vai tā daļas pārdošanu sagatavo “plānotais maksātnespējas procesa administrators”, kura funkcijas nosaka kompetentā tiesa, kura to iecēlusi, sekojot norādēm, ko sniedz šī tiesa vai arī “plānotais bankrota lietu tiesnesis”, kuru arī šim nolūkam ieceļ un kontrolē šī pati tiesa. Vēlākā maksātnespējas procesā šī tiesa kontrolē, vai iepriekš minētās personas ir sekojušas visām tās sniegtajām norādēm un, ja tas tā nav, par maksātnespējas procesa administratoru un bankrota lietu tiesnesi bankrota pasludināšanas brīdī tiek ieceltas citas personas.

Šādā kontekstā pēc bijušās *Heiploeg* grupas pieteikuma kompetentā tiesa 2014. gada janvārī iecēla divus “plānotos maksātnespējas procesa administratorus” un “bankrota lietu tiesnesi”. Tajā pašā mēnesī bijusī *Heiploeg* grupa tika pasludināta par bankrotējušu un minētās personas tika ieceltas attiecīgi par maksātnespējas procesa administratoriem un bankrota lietu tiesnesi.

Divas Nīderlandes sabiedrības (turpmāk tekstā – “jaunā *Heiploeg* grupa”), kas reģistrētas komercreģistrā 2014. gada 21. janvārī, pārņēma lielāko daļu no bijušās *Heiploeg* grupas komercdarbības, pamatojoties uz līgumu par īpašumtiesību uz aktīviem nodošanu. Saskaņā ar šo līgumu jaunā *Heiploeg* grupa pārņēma aptuveni divas trešdaļas no bijušās *Heiploeg* grupas darbinieku darba līgumiem, lai tie varētu turpināt veikt to pašu darbu, tomēr tika piemēroti mazāk labvēlīgi darba nosacījumi.

Federatie Nederlandse Vakbeweging (Nīderlandes Arodbiedrību kustības federācija, turpmāk tekstā – “FNV”) iesniedza apelācijas sūdzību par spriedumu, ar kuru bijusī *Heiploeg* grupa tika pasludināta par bankrotējušu. Šī apelācijas sūdzība tika noraidīta, pamatojoties uz to, ka bankrots esot bijis neizbēgams, tādēļ šajā gadījumā, kad tiek nodotas uzņēmumu īpašumtiesības, darbinieku tiesības var nesaglabāt. Līdz ar to jaunajai *Heiploeg* grupai neesot saistoši pirms īpašumtiesību nodošanas piemērojami darba un nodarbinātības nosacījumi.

Saskaņā ar Direktīvu 2001/23¹, kuras mērķis ir aizsargāt darbiniekus, it īpaši nodrošinot darbinieku tiesību aizsardzību uzņēmuma īpašumtiesību nodošanas gadījumā, lai šī atkāpe būtu piemērojama, ir jāizpilda trīs nosacījumi: pret personu, kas nodod īpašumtiesības, ir jāsāk bankrota vai līdzīga maksātnespējas procedūra, šī procedūra ir jāsāk, lai realizētu tās aktīvus, un tai ir jābūt kompetentas valsts iestādes (vai šīs iestādes pilnvarota likvidatora) uzraudzībā.

FNV iesniedza kasācijas sūdzību *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlandes Augstākā tiesa), uzskatot, ka, tieši pretēji, šī atkāpe nav piemērojama *pre-pack* darījuma gadījumā un ka tādēļ pārņemto darbinieku nodarbinātības nosacījumi būtu jāsauglabā.

Izskatot lietu prejudiciāla nolēmuma tiesvedībā, Tiesa nospriež, ka tādas pamatlietā aplūkotās īpašumtiesību nodošanas gadījumā, kura sagatavota *pre-pack* darījuma ietvaros, īpašumtiesību saņēmējs principā var nesaglabāt darbinieku tiesības, taču ar nosacījumu, ka *pre-pack* darījums ir reglamentēts tiesību vai reglamentējošos aktos².

Tiesas vērtējums

Pirmkārt, attiecībā uz nosacījumu par bankrota procedūras vai līdzīga maksātnespējas procesa sākšanu, lai veiktu personas, kas nodod īpašumtiesības, aktīvu realizāciju³, Tiesa norāda, ka šajā gadījumā personas, kas nodod īpašumtiesības, bankrots bija neizbēgams un ka gan bankrota procedūra, gan pirms tam īstenotais *pre-pack* darījums attiecās uz tās aktīvu realizāciju, kas tika pasludināta. Turklāt uzņēmuma īpašumtiesību pāreja notika šīs bankrota procedūras laikā.

Atkāpes no darbinieku tiesību saglabāšanas mērķis ir novērst uzņēmuma, kura īpašumtiesības tiek nodotas, vērtības vai darbaspēka dzīves un darba apstākļu būtisku pasliktināšanos, savukārt *pre-pack* darījuma, kam seko bankrota procedūra, mērķis ir apmierināt pēc iespējas lielāku skaitu kreditoru prasījumu un saglabāt pēc iespējas vairāk darba vietu. Tiesa piebilst, ka *pre-pack* darījuma ar mērķi realizēt sabiedrības aktīvus jēga ir uzlabot iespējas apmierināt kreditoru prasījumus. Līdz ar to *pre-pack* darījuma un bankrota procedūras, skatot tās kopā, var uzskatīt par tādām, kas attiecas uz uzņēmuma aktīvu realizāciju Direktīvas 2001/23 5. panta 1. punkta izpratnē, ar nosacījumu, ka *pre-pack* darījums ir reglamentēts tiesību vai reglamentējošajos aktos, lai izpildītu tiesiskās drošības prasību.

Otrkārt, Tiesa konstatē, ka pamatlietā aplūkoto *pre-pack* darījumu var uzskatīt par tādu, kas norisinājies kompetentas valsts iestādes uzraudzībā, kā tas ir prasīts Direktīvas 2001/23 5. pantā, ar nosacījumu, ka minētais darījums ir reglamentēts tiesību vai reglamentējošajos aktos. "Plānoto maksātnespējas procesa administratoru" un "plānoto bankrota lietu tiesnesi" *pre-pack* darījumam ieceļ kompetentā tiesa, kura definē to funkcijas un vēlāk aizsāktā bankrota procedūrā veic šo funkciju izpildes kontroli, nolemjot iecelt vai neiecelt par maksātnespējas procesa administratoru un bankrota lietu tiesnesi šīs pašas personas.

Turklāt *pre-pack* darījumā sagatavotā īpašumtiesību nodošana notiek tikai pēc bankrota procedūras sākšanas, jo maksātnespējas procesa administrators un bankrota lietu tiesnesis var atteikties šo nodošanu īstenot, ja tie uzskata, ka tā ir pretrunā īpašumtiesību nododošās personas kreditoru interesēm. Tāpat "plānotajam maksātnespējas procesa administratoram" ir ne tikai jāatskaitās par sagatavošanas posma pārvaldību maksātnespējas ziņojumā, bet tam var iestāties arī atbildība ar tādiem pašiem nosacījumiem kā maksātnespējas procesa administratoram.

---

¹ Padomes Direktīva 2001/23/EK (2001. gada 12. marts) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz darbinieku tiesību aizsardzību uzņēmumu, uzņēmējiesabiedrību vai uzņēmumu vai uzņēmējiesabiedrību daļu īpašnieka maiņas gadījumā (OV 2001, L 82, 16. lpp.) 5. panta 1. punkts.

² Direktīvas 2001/23 3. un 4. pantā paredzētās tiesības. Šīs direktīvas 3. panta 1. punkta pirmā daļa attiecas uz tādu tiesību un pienākumu nodošanu, kuri izriet no darba līgumiem vai darba attiecībām, kas īpašumtiesību nododošo personu saista ar īpašumtiesību saņēmēju, savukārt ar 4. panta 1. punkta pirmo daļu ir aizliegts atlaist darbiniekus tikai uzņēmuma īpašumtiesību nodošanas dēļ.

³ Šajā ziņā Tiesa nošķir aplūkoto *pre-pack* darījumu no tā, kas bija pamatā 2017. gada 22. jūnija spriedumam *Federatie Nederlandse Vakvereniging u.c., C-126/16* (skat. arī [PP 70/17](#)), un norāda, ka pēdējais minētais neattiecas uz attiecīgā uzņēmuma aktīvu realizāciju.

ATGĀDINĀJUMS. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Marta Ošleja ☎ (+352) 4303 6005